

Lapunk mai száma 8 oldal.

DEBRECZENI

FÜGGETLEN UJSÁG

Kedd
1925. január 27.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 42. Telefon: 18. szám.

ÁRA
1500
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetési ára: havonta 85000 korona, külföldre 70000 korona.

Debreczen,
XXIII. évf. 21. szám.

Kormánypárti kombinációk Vass József miniszterelnökségéről és Bethlen gróf külügyministerségéről

Budapesti tudósítónk jelenti:

A politikai helyzetben zemmi változás, a demokratikus blokk rendületlenül állja a passzivitást, arról, hogy Bethlen miniszterelnök, illetve Zsitvay nemzetgyűlési alelnök által kezdeményezett, de abbamaradt ugynevezett béketárgyalásokat folytatják, senki sem beszél, ellenben arról már nyilvánosságra került egy és más, hogy a csütörtöki megbeszélésen, amely egyrészt Bethlen miniszterelnök, másrészt Vázsonyi Vilmos és Peidl Gyula között folyott, miről esett szó. A kormányhoz közelálló egyik estlapp ma azt írja, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök a blokk vezetőivel folytatott megbeszélésen

előzetes álláspontja helyrehozott a választójog titkossága tekintetében.

Szó sincs arról, hogy a rendezett tanácsú városokban Bethlen hajlandó volna a titkosságot bevezetni, mindössze annyit helyeztél kiadásba, hogy át-hat olyan választókerületben, amelyek ipari gécepeket foglalnak magukban, hozzájárul a titkossághoz. — Ezek részben már ma is szociáldemokrata kerületek s Bethlen engedelménye mindössze annyit jelentene, hogy a szociáldemokraták néhány kerülettel többhöz jutnak. A blokk azonban ezt még tárgyalási alapul sem fogadja el.

Ugyanaz a forrás, amelyből a fenti értesítés származik, fölemlíti azt a kombinációt is, amely szerint nem ellenzéki oldalon egyesek elérkeztek látnak az időt arra, hogy

Bethlen — ha csak átmenetileg is — engedje át helyét Vass József néplőleli miniszternek

viszont éppen a szanálás munkájával kapcsolatos külföldi akciók sikeres iránváltása érdekében vegye át Bethlen a külügyminisztérium vezetését. Ennek a feltevéssnek azzal igyekeznek hangulatot teremteni, hogy ez a terv talán a demokratikus blokk tagjai előtt sem találna ellentmondásra, mert Vass a titkos választás híve és ha még nem is látja elérkezettnek az időt, hogy az egész vonalon életbelépréssék a titkosságot, Bethlennél messzebbmenő engedelményekre hajlandó és nem zárkozik el az elöl, hogy a rendezett tanácsú városokban és a 20.000-nél nagyobb lélekszámú községekben bevezessék a titkos szavazást.

Mint első pillantásra is megállapítható, ez a kombináció szintén nem alkalmas a helyzet megoldására és egészen meggő kísérletelés, hiszen a demokratikus blokk félreérthetetlen módon megszabta feltételét, egyszerű, világos szavakkal kifejezve: a parlament békét csak a választások titkosságnak és tisztaságnak biztosítása teremtheti meg.

Huszár Károly Kolombusz-tojása

Legutóbb emítettük, hogy Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke, kompromisszumos megoldáson fáradozik. Huszár mai nyilatkozatában kijelenti, hogy a belügyi tárca általános vitájában előterjeszti a választási rendszerre vonatkozó régi tervét. E szerint minden szavazó polgárnak két szavazata volna. Kétféle képviselő volna a parlamentben, olyanok, akiket a kerületek közönségének többsége választott meg, miként ma, azután a országos képviselők, akiket lista alapján az egész ország választana meg. Mindkétféle képviselő teljesen egyenlő joggal bírna. A Huszár-féle kombinált választási rendszer mellett lehetséges volna, hogy a kerületek egyrésztben nyíltan szavaznának. Az országos listajstromra azonban minden szavazóhelyiségben titkosan adnák le a szavazatokat a választók. Száz képviselőt kellene országos lista alapján megválasztani. Minden párt egy száz-százhusz névből álló jelölt listát állít össze és ahány százalékos szavazatot kapott a lista az országban, annyi mandátum jutna az illető pártira. A jelöltek, akik az országos listajstromon rajta vannak, azért felléphetnének a kerületekben is s amennyiben valamelyik kerületben mandátumhoz jutottak, a listán utának következő képviselő győzne.

Huszár azt mondja, hogy az ő kombinált választási rendszere valószínűleg Kolombusz-tojás, ezzel diadalra viszi az értelemeséget és automatikusan megoldja a parlamenti helyzet gordiuszi csomóját.

Agrárdemokrata párt

A passzív ellenzék pártokivüli tagjai új pártot szerveznek, amely az ellenzéki blokk három pártjára a Kossuth-párt, a nemzeti demokratapárt és a szociáldemokrata párt mellé egy agrárdemokrata pártban

akarja tömöríteni a 48-as kösgazdapárt három tagját, valamint a többi pártokivüli ellenzéki képviselőt. Ezek már régebben megbeszéléseket folytattak, hogy az új párt, mint negyedik párt vegyon részt a blokkban. Ezek a tárgyalások már előrehaladott stádiumba jutottak s megvan a remény rá, hogy az alakítandó agrárdemokratapártban helyet foglal a pártokivüli képviselőkön és Dénes Istvánon, a Magyarországi Munkáspárt képviselőjén kívül Meskó Zoltán is. Az új párt fel fogja ölelni a mezőgazdasági munkások ama rétegeit is, amelyek nem tartoznak a szociáldemokrata pártához.

A demokratikus ellenzéki szövetség kedden délután értekezletet tart és ezen foglalkozik a pártokhoz nem tartozó tagoknak pártalakítási mozgalmával és az alakítandó pártok

Kossuth-párthoz való viszonyával. Értesüléssünk szerint befejezett dolgoknak tekinthető, hogy

az ellenzéki blokkban tömörült pártok közös listával vesznek részt a fővárosi választásokon.

A blokkban helyet foglaló pártok elvben már meg is egyeztek.

Beültették a blokk pécsi gyűlését

A pécsi szociáldemokrata párt február elsejére nagygyűlést hirdetett, amelyen a demokratikus ellenzéki blokk képviselői nagy számban vettek volna részt. A faivédők lapja, a Pécsi Est, ma cikket írt a gyűlés ellen s a cikknek már délután meg is lett a fogantaja, mert a pécsi rendőrség értesítette a párt vezetőségét, hogy a gyűlést nem engedélyezi mert a közrendre veszélyesnek tartja.

Ehalsztják a büntetőnovella tárgyalását?

A legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy a költségvetés megszávozása után a kisebb törvényjavaslatok egész sorát fogja tárgyalni. Arról, hogy a választójog parlamenti vi-

táját a büntetőnovella tárgyalása is megelőzze, szó sem lehet, mert a kormány jól tudja, hogy a büntetőnovella napirendre tűzése elrontaná a pártközi békének minden lehetőségét, de másrészt a kormánypárt sorait belüli mozgalom indult meg a büntetőnovella tárgyalásának elhalasztása érdekében. A kormánypárti képviselők szerint a büntetőjogi rendelkezéseket bizonyos módosításoknak vetik alá. Azt hiszik, hogy a politikai természetű rendelkezések nagyrésztben kimaradnak a novellából és bizonyosra veszik azt is, hogy a sajtóügyi intézkedések külön törvényjavaslat formájában kerülnek majd a Ház elé.

Bethlen genfi utja

A miniszterelnök genfi utazásának programját véglegesen megállapították. Bethlen miniszterelnök február 3-án utazik Genfba, hogy a szanálási akció újabb etappját előkészítse. Illetékes körökben azt remélik, hogy Smith népbiztos jelentéséből a magyar szanálási akcióra nézve a népszövetség kedvező megállapításokat vonhat le.

A népszövetség Románia lefegyverzését kéri

Bukarest, január 26. A Cuvantul szerint a kormány felszólítást kapott a népszövetség tanácsától, hogy a genfi határozatok értelmében szűllítsa le katonai kiadásait.

Duca külügyminiszter válaszában közölte a Népszövetséggel, hogy a kormány teljes figyelemmel tanulmányozta a genfi határozatokat és át vannak hatva attól a vágytól, hogy a

kívánt cél elérhetésének ne legyenek akadályai. Mindamellétt a jelen pillanatban nem tehetnek meg a Népszövetség kívánságnak és nem szűllítják le a hadikiadásokat, mert a Romániával szemben fennálló veszélyek arra kényszerítik a kormányt, hogy minden a jelenlegi helyzet által követelt intézkedéseket megtogven a nemzetvédelem érdekében.

A magyar szociáldemokrata párt ügyei a második Internacionale döntőbirósága előtt

Bécs, január 26. Ma délelőtt kezdődtek meg Bécsben azok a tanácskozások, amelyeket a II. Internacionale által kiküldött bizottság folytatt a magyar szociáldemokrata párt kisebbségének követeléseit ügyében.

Az Internacionale végrehajtó bizottsága Tom Shaw angol pártvezért és De Broquere belga szocialista vezért delegálta a bizottságba, a magyar pártvezetőség pedig a most állandóan Bécsben tartózkodó Kautsky Károly német pártvezért, a szocialista mozgalom egyik kiemelkedő alakját és kiváló teoretikusát kérte föl bizalmi férfilául s a párt részéről résztvesznek a tanácskozáson Peidl Gyula, a parlamenti frakció vezérének vezetése alatt Peyer Károly, Propner Sándor, Farkas István, Weltner Jakab és Hebelt Ede is. A Magyarországi Szakszervezeti Tanácsot Iászi Samu képviseli, a párt ellenzékét Szilágyi Hajdu és Vági, a bécsi Világosság-csoportot Böhm Vilmos,

Kunfi Zsigmond és Garbai Sándor, a Garami-csoportot pedig Buchinger Manó. Az ellenzék és a két csoport közösen delegáltott egy döntőbirót; a frakciók erre a tisztre dr. Bauer Ottó osztrák képviselőt kérték fel.

A tárgyalások ma délelőtt kezdődtek meg, teljesen bizalmas jelleggel és délelőtt 10—1. délután 3—7 óráig tartottak. A konferencia résztvevői szigorú titoktartást fogadtak, úgy hogy mindössze annyi szivárgott ki a tárgyalásról, hogy elnöklé Kautskyt, Shawt, de Broqueret és dr. Bauert, a négy döntőbirót választották meg s hogy ma Peyer Károly ismertette a magyar pártvezetőség álláspontját.

A kormánypárti lapok ismerni vélik a konferencia lefolyását és olyan részleteket írnak az értekezletről, amelyeknek valótlanosága szembeeszkő. Hiteles tudósítást a tárgyalások lefolyásáról már csak azért sem közölhet egy lap sem, mert — mint Bécsből jelentik — a döntőbirók ki-

jelentették, hogy a konferencia végéig nem nyilatkoznak és csak a tanácskozások befejezése után adnak majd ki hivatalos kommuniké a konferencia eredményéről. A tanácskozások előreláthatólag több napig tartanak.

Szombaton lesz a városi közgyűlés

A szombaton tartandó városi közgyűlés ügyének előkészítését ma délutáni ülésén kezdte meg a jog- és pénzügyi bizottság. Az ülés tárgysorozata 34 pontot tüntetett fel, úgy hogy az ülés szokatlanul hosszúnak ígérkezett. Ennek ellenére már fél 6 órakor vége volt az ülésnek, minthogy dr. Vádszky István tapácsonk, tb. főjegyző távolléte miatt a legfontosabb és leghosszabb vitára alkalmat adó tárgyak elmaradtak.

Délután tartják a közgyűléseket

Az ülésen napirend előtt dr. Nyíri Ernő tett igen praktikus indítványt arról, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűléseket ne délelőtt tartásuk, hanem térjenek vissza a régi rendszerhez, a közgyűlések délután való megtartásához. Javaslátát azzal indokolta meg, hogy a bizottsági tagok nagy része délelőtt folytatja kenyérvetelő munkáját s így ezt kénytelen elhanyagolni a hivatalos köteleességek teljesítése miatt. Ugy véli, az az oka annak is, hogy a közgyűlés tagjai nem érdeklődnek eléggé az ügyek iránt.

A bizottság a tanácsot hívta fel, hogy létkedjék ebben az ügyben s remélhető, hogy a tanács le is bontja azt az egyáltalán nem praktikus, kurzus-csökevényit: a közgyűlések délelőtti tartását.

Ezután

a vizsgálódó szabályrendelet

tárgyában leérkezett miniszteri leirat ügyét tárgyalta a bizottság. A városi tudvalevőleg úgy változtatta meg a szabályrendeletet, hogy ezután minden olyan mutatóvány, előadás után, amelyre a rendőrség ad engedélyt, a városi engedélydíjat szedhessen. A belügyminiszter nem hagyta jóvá ezt a kiterjesztést, a jog- és pénzügyi bizottság azonban azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy ragaszkodjék eredeti tervéhez és szedje az engedélydíjakat minden előadás után. A kulturális előadások természetesen mentesek az engedélydíj fizetése alól.

Sopron város átiratát, amelyben a soproni törvényhatóság azt indítványozza, hogy a gyermekmenhelyen ápolottakat ne 15, hanem 18 éves korukig védje a menhelyi irattárba tartás. Szintén irattárba került Nógrád és Hont megyék átirata is, hogy valamennyi törvényhatóság terven 1200-1200 aranykoronás alapítványt magyar ifjak külföldi tanulmányaira küldésére. Itt az az indoklás, hogy Debrecen kulturális tekintetben már eddig is sokat áldozott.

A köztemető

üggyében a földművelésügyi miniszter írt leiratot a városhoz. A Nagyerdőn tudvalevőleg 96 hold erdőt hasított ki a város köztemető céljaira. A földművelésügyi miniszternek ez ellen nincs kifogása, ha a város a felhasználási területet helyett fokozatosan ugyanannyi területet fásít be s csatol az erdőséghez. Ragaszkodik a miniszter ahoz is, hogy építsen a város erdőőri lakot ahelyett az — ezen a területen fekvő — ház helyett, amelyet majd temetői laknak használ fel. A miniszter ki is jelöli a befásítandó területeket, amelyek közül a városnak eszupán egy ellen van kifogása. Ez egy nyolc holdas terület, körülvevő magánbirtokokkal. A bizottság kételkedik, hogy meg lehetne-e ezt a kis erdőcskét védelmezni s kéri a minisztert, hogy jelöljön ki bárhol egy más befásítandó területet.

A városi tanács és a gazdasági bizottság egy javaslatot tárgyalt még a bizottság. A javaslat arról szól, hogy a kitermelési költségek biztosítására

3000 érköbméter fát napi áron adjon el a város

Egy korábbi közgyűlési határozat szerint ugyanis a város csak a saját szükségletét és kedvezményes kiosztásra használhatja az erdőségekből kitermelt fát. Így az a helyzet, hogy a kitermelési költségek sem térülnek meg az erdőüzemben.

A bizottság az előadói javaslatot elfogadta.

Herceg Ferencet a Nobel-dijra ajánlja a Magyar Tudományos Akadémia

Budapest, jan. 26. A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn délután harmas ülést tartott. Először rendkívül összes ülést, amelynek egyetlen tárgya az új főkönyvtáros megválasztása volt. A választás 21 szóval 6 ellenében Ferenczy Zoltán, az egyetemi könyvtár igazgatóját emelte a Tudományos Akadémia főkönyvtárosi tisztségére.

Ezután ünnepélyes díszközgyűlés következett, amelyen váratlanul megjelent József főherceg is, aki az ünnepélyes ülésen elejétől végéig részt vett. Az ünnepi közgyűlést Berzeviczy Albert nyitotta meg, majd Illosvay Endre olvasta fel „Simsey Andor emlékezete” című ünnepi beszédét. Illosvay emlékezésede befejezése után mindenfelől melegen ünnepelték.

Szünet után a rendes összes ülés kezdődött, amelyen Berzeviczy Albert bejelentette, hogy az 1925. évi Nobel-díjra a Magyar Tudományos Akadémia Hercegh Ferencet ajánlotta.

A fegyverszakértők szerint Lederer föbelötte Kodelkát

Budapesti tudósítónk jelenli: Ledererék Tölgyfa-utcai lakásában ma tartottak helyszíni szemlét a rendőrség, ügyészség, csendőrigyűlés képviselői és a szakértők. A szemle részvevői pontosan felemérték a lakást és megállapították, hogy Lederer az előszobából pár másodperc alatt bejuthatott az ebédőbe, ami megdőnt Ledereréknek azt a vallomását, hogy jelt adott férjének, aki miután behatolt, Kodelka kariaiban találta őt. Az alatt a pár másodperc alatt ugyanis, mely a feladás meghallásától eltelt Kodelkának ideje sem lehetett közelélni az asszonyhoz.

A szemle legérdekesebb része

A hangpróba

volt. Ez úgy történt, hogy a második emeleten levő két szomszédos lakásba, továbbá az első emeleten levő Novák-féle lakásba egy-egy katonai közeg és detektív mentek be. Tizenkét óra után néhány perccel előlítotték Lederer Gusztáv revolverét. Néhány perc múlva egymásután érkeztek a jelentések, amely szerint a szomszédos lakásokban és az első emeleti lakásban egy nagyon halk tompa zörejt hallottak, ami nem ha-

tott nagyobb zajként, mintha valami nagyobb tárgy tompán a földre esik. Mindezek a körülmények, továbbá a fegyverszakértői vélemények is amellett szólnak, hogy Lederer Gusztáv valóban használta revolverét és azzal gyilkolta meg Kodelka hantestestert.

A helyszíni szemle után csak holnap kezdődik a házkutatás, amelynek folyamán gondosan átkutatják az egész lakást.

Lederer véres inge

A Lederer-ügyben lefoglalt összes bűnjelék a csendőrigyűlésre vannak letétben. Amikor ma délelőtt a bűnjelék, a Kodelkát feldaraboló késeket és bárdot, valamint Lederer főhadnagy szolgálati fegyverét áthozták a helyszíni szemlére, a bűnjelék tartalmazó nagy bördönt tartalmazta azt a csupa vér inget, amelyben a főhadnagy transzírozó munkáját végezte. A helyszíni szemlén elrendelte a vizsgálatot vezető százados-hadbíró, hogy az inget adják ki Minich és Kenyeres orvosprofessoroknak megvizsgálás céljából. Minich és Kenyeres át is vették a helyszínen Lederer főhadnagy véres ingét, amelyet magukkal vittek.

A farsangi görbe éjszaka részletes műsora

Az újságírók által február 1-én, vasárnap a Bikaszőlő dísztermében rendezendő farsangi görbe éjszákának első, de kiemelt részlete lesz az Ujváry-féle „Pesi Kabaré” társulatának előadása este 9 órai kezdettel. A kabaré igazgatósága a népszerű Ujváry Ferenc pompás műsört állított össze erre a célra, amely a következő:

1. Bevezető konferánsz: Ujváry Ferenc.
2. Pojón, tréfa, írta Ujváry Ferenc. Játszák: Sándor Stefi, Ujváry Ferenc, Várnai Vilmos.
3. Hegyi Anna: Operaáriák.
4. Ujváry Ferenc: magánszáma.
5. Villamos házasság, vígj. opera. Játszák: Sándor Stefi, Virághy Jenő, Várnai Vilmos.
- Szünet.
6. Virágh Jenő: magánszáma.
7. Sándor Stefi: magánszáma.
8. Oktogontéren, duett, éneklők: Virágh Jenő és Ujváry Ferenc.

A közönség kívánárához képest a műsört még több pompás számmal kitoldja a társulat. A műsör után a dísztermet gyorsan tánclelőemmé alakítják. A székeket körben két sorban hevezik el úgy, hogy akik tildegyvet váltottak, a mulatság további részén is megvárhatják helyüket.

Fél 11 órakor lezajlik a farsangi előadás és körzárás a foyosón

A színpad két oldalán öltözők állnak a közönség rendelkezésére, úgy, hogy a férfi és hölgyközönség a magukkal hozott lemezeket vagy álarcot a műsör lezárása után is felülhetik, addig a ruha árban helyezhetik el. Aki pedig szigorú inkognitóban akar maradni és lemezben nem akarja a műsört végig látni, az olesón kaphat átkötözésre s szálkában a cipő szobát.

lan toaszttal és tréfás pohárköszöntővel.

Felhívás Debrecen kereskedőjéhez, iparosához, iparművészéhez!

A debreceni utágitrók ezután kéri fel a kereskedőket, iparművészeket iparosokat, hogy a farsangi görbe éjszaka rendezendő táncverseny, szépségverseny díjainak és jutalmainak megfelelő tárgyakat sziveskedjenek a rendezőség rendelkezésére bocsátani. Az utágitrók minden esetben szives készséggel szolgálnak tollukkal az ipar és kereskedelem érdekeit és mostan szörény kérésük is azt a célt szolgálják, hogy mulatságuk alkalmából a közönség között több díjat oszthassanak ki, megjelölve melyik cég, iparos, vagy kereskedő bocsátotta rendelkezésére. A felajánlott tárgyakat hírlapilag nyugtázzák és kéri, hogy azokat a Bika-szálló irodájába a farsangi görbe éjszaka rendező bizottsága címére beküldeni sziveskedjenek.

A La Fontaine Társaság debreceni előadása

A La Fontaine Társaság vasárnapi előadó ülése, melyet a Csokonai-körrel együtt rendezett, nagy sikerrel folyt le a városi zeneközpont hangversenytermében.

A magashívó program bevezetéséket dr. Papp Károly egyetemi rektor, a Csokonai-kör elnöke mondta üdvözítő beszédet, különösen Vikár Bélának, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának s a La Fontaine Társaság főtitkárának érdemeit emelve ki.

Vikár Béla, a Kalevala kiváló fordítója tartotta meg ezután előadását, amelyet az előke közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatott. A La Fontaine Társaság megalakításának történetét ismertette, a magyar műfordítók ömörülését s rámutatott arra, hogy Magyarország a műfordítás terén mennyiségileg Németország mögött áll a második helyen, minőségileg pedig az első helyen áll. A társasághoz eddig Svédország, Norvégia és Svájc csatlakoztak. Végül ismertette azokat az okokat, amelyek következtében a társaságot La Fontaine-ről nevezték el. Simonffy Margó előadó művésznő pompás kifejező erővel szavalt Hugo, Maeterlinck és Gerald-verseket. Havass Gábor pedig finoman, a dalok lelkét megelevenítve énekelte francia történeti dalokus: Diczig Alajos kitűnő zongorakísérettel. Végül Hankiss János egyetem tanár tartott élvezetes, mely tájékoztatóra valló előadást Moliere alakjáról.

A műsör minden egyes számát zajos teleszénnyilvánításokkal fogadta a nagyszámu hallgatóság.

Hatvan hordó olajat és egy vagon üveget lopott a nagyvárad CFR műhelyfőnök

Nagyvárad, január 26. Váshelyi Ferenc kolozsvári CFR ellenőr a napokban rovanácsolta a nagyvárad vasúti műhely ügykezelését. A rovanácsolás után éppen eltávozott az irodából, amikor észrevette, hogy néhány munkás több teli hordót rakosgat fel egy társzekerre. Erdelődésére a munkások durván elutasították az ellenőrt, aki rendőrt hívott és szigorubb valótásra a rakodó munkások bevallották, hogy a hordóknak gépjárat van, amit Visnescu műhelyfőnök utasítására különböző kereskedőkhöz szállítanak. A nagyvárad műhelyfőnök körülbelül 60 hordó olajat adott már el ilyen módon és a munkásoknak hallgatást díj felében hat hordó gépjárat ajándékozott. További vizsgálat után Váshelyi Ferenc ellenőr megállapította, hogy Visnescu nagyvárad műhelyfőnök egy egész vagon üveget is eladott magánosok részére. Váshelyi ellenőr feleletésére Bukarestből rendkívül vizsgálóbizottság szőlött ki Nagyváradra a panama-ügy megvizsgálására.

Nyakkendő különlegességek 50 ezer kor. Wernernél.

A Debrecen környékén elpusztult falvak

A Debreceni Gazdakörben vasárnap délután előzetes előadást tartott Ecsedi István dr. tanár a Debrecen környékén elpusztult falvakról és telepekről.

Debrecen határmagas kiterjedésű határában az Árpád-házi királyok korában 50 falu és telep terült el. A falvak legnagyobb részének szép kőből épült temploma volt. Ezek a falvak kiterjedése, népessége semmiben sem különböztek az akkori Debrecen-től. Ilyen falvak voltak: Hortobágy, Óhat, Zám, Mátá, Ebes, Szepes, Mács, Pallag; ez utóbbi Pallagi László megyei ispán birtoka volt, aki az Árpád-házi királyok korának legnagyobb köteplomát építette Pallagon. A templom romjait 12 évvel ezelőtt Zoltay Lajos vezetésével a városi múzeum kiásatta. A Debrecen határában elterülő falvak közül Haláp maradt legtovább, míg 1660-ban Szejid pasa csapatai a földet egyenlővé tették. A többi falu még 1594-ben elpusztult, amikor egy vad tatár sereg elérte őket. A lakosság életben maradt része Debrecenbe menekült és itt talált oltalmat. Debrecen ugyanis nem bántották a tatár hadak, mert a város 1543-ban magának a szultánnak hódolt be és így mint török kincstári város szerepelt. A környékbeli elpusztult falvak földjeit aztán a város bérbe vette a török pasáktól és gazdaságának első alapját ekkor vetette meg. Hogy ezek a bérlet földek hogyan váltak később városi birtokokká, arról a jövő vasárnap beszél Ecsedi István dr., akinek értékes előadását nagy figyelemmel hallgatta és tapsal hallálta meg nagyszámú hallgatósága.

360 frankra emelik a franciák az évi gyermekjutalmat

A francia kormány sok gondot ad az egyre veszedelmesebb mérvűket öltő éhínség elleni küzdelemre. Hogy az aglegények ne örülhessenek a szabad életnek súlyos adóterheléssel, rögzít meg azokat, akik nem hajlandók magukat hűven részvételével egy szerető hitvestársat írni. De a házasságkötéssel még nem fejt eléget a háior és elszánt francia állampolgár a házával szemben, mert ha a házasság magtalan marad, utab adókat sóznak a nyakára.

A gyermekes családok aztán már más elbírálás alá esnek. Ezek az állam dédelgetettjei, akiknek mindenféle kedvezmények kiártnak. A sokgyermekes francia családoknak eleget, ha ezt a szót elti ki: *hat gyermekem van kérem* vagy *keresztapát keresek a hetedig született gyermekemhez*. — s legott megnyílnak előtte a legtitkosabb ajtók. Miniszterek szorítanak vele kezét, a polgármester helyvel, szivarral kínálta meg, a gyárigazgató előlépteti, a bank igazgató kölcsönt ajánl fel neki. Mert az olyan polgártársat, aki a francia haza és a francia fiai fenmaradásáért ily kezzefogható dokumentumokkal szolgál, azt nagyon meg kell ám becsülni. Maga a hivatalos állam is méltányolja a francia hántartási küzdelem bátor harcosainak a munkáját és már 1923. július 22-én törvényt hoztak, hogy a sokgyermekes családokat (nemesak állami tisztviselőket, de bárki mást is) állami aralomban kell részesíteni. 1923-ban egy gyermek után évi 90 frank volt ez az állami jutalom.

Most — mint Párisból írják nekünk — ezt az összeget négyszeresére emelték. Vagyis, akinek a francia gőlyvénél beköszönt annak a boldog apának 360 frank állami munkát a keresztelő után, ami manapság Franciaországban sem megyete a szünya.

Kétezer holdat sajátítottak ki a Tisza-örökösök birtokából

Nagyvárad, január 26. Gróf Tisza István örökösének Geszten és a környékbeli falvakban 2502 hold kiterjedésű birtokuk volt. A román agrárreform következtében a szalontai járási bizottság a Tisza-birtokból a Tisza-örökösöknek fejenként 300—300 hold szántót mentesített, a mocsarasat, az erdőket és 100 holdon kívül az összes erdőket.

A szalontai járási bizottság ítéletét úgy a Tisza-örökösök, mint a paraszokok, megelébbbezték a vármegyei agrárbizottsághoz. A Tisza-örökösök később visszavonták a fellebbezést azzal az indoklással, hogy nek maguk is jóakarattal támogatják a parasztságnak földönöz juttatására irányuló törekvésüket a paraszokok azonban revíziós kérelmükben az egész birtok kisajátítását kérték a bíróságtól, mert Tiszákék 1920-ban abszenteszták voltak, vagy ha az abszentesztizmus nem bizonyul be teljesen, akkor az általány felemelését kérték.

A megyei agrár-bizottság több ízben tűzött ki tárgyalást a grófi birtok kisajátítása ügyében, azonban ítéletre a tegnapi napig nem került a sor. A

Tisza-örökösök képviselőiük után bizonyították, hogy birtokuk 1920. előtt Magyarországhoz tartozott, majd annak Romániához való kapcsolása után Tiszákék is az országba költöztek s különben is a paraszokok Geszt és környékén már kisajátított birtokokból kielégítést nyertek.

A megyei agrárbizottság a napokban tartotta meg a helyszíni szemlét a grófi birtok és környékén megállapította a paraszokok igényeit és tisztázta a birtok hovatartozását a megyei prefektura meghatározása alapján. Tegnap délután hosszas tárgyalás után ítéletre került a sor. Úgy a paraszokok, mint a Tisza-örökösök jogi képviselőinek meghallgatása után a nagyváradi megyei agrár-bizottság Georgescu Valceanu táblabíró elnöke alatt a Tisza-birtokból a Tisza-örökösöknek meg hagyott fejenként 100—100 hold szántón kívül az egész szántóterületet s az erdőkből az eddig kisajátított 268 hold helyett 745 holdat sajátított ki.

A nagyváradi megyei agrár-bizottság ítélete jogerős.

Dramai jelenetek a feleséggyilkossággal vádolt Szanyi József bűnpörének főtárgyalásán

A bihamagybajomi feleséggyilkosság ügye, amely tavaly tavasszal a község határain túl is nagy szenzációt keltett, ma elérkezett a főtárgyaláshoz. Hltvestárs ellen ekövetelt szándékos emberölés bűntettével vádolva állt ma a debreceni törvényszéknek Koháry József elnöke alatt működő tanácsa előtt Szanyi József 36 éves dusszag bihamagybajomi gazdálkodó, aki az ügyészség vádjára szerint 1924 május 25-én hajnalban feleségét ágyában revolverből haláltékon lölte, úgy hogy az asszony azonnal meghalt. A vádat Bod Kálmán kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Gábor Jenő ügyvéd látta el.

„Ártatlan vagyok!”

Szanyi József az elnök kérdésére kijelentette, hogy ártatlannak érzi magát, feleségét nem ölte meg, hiszen nagyon szerette. Szerelmi házasságot kötött, 20 éves korában 1909-ben vette el feleségét, aki akkor 16 éves volt. Egy leányuk született s boldogan éltek a háborúig. Szanyinak ekkor be kellett vonulnia s amikor hazament, azt a hírt kapta, hogy felesége a nálnk beküldözött tüzesterral viszonyt folytatott. Kérdőre vonta az asszonyt, aki mindent tagadott, de a helyzet annyira kiélestedt köztük, hogy felesége hazaköltözött a szüleivel. Később kibékültek s ismét csöndesen éltek. — Egyszer elmesélte a feleségének, hogy a szomszéd faluban szellemidéző írt s az asztal kikopogta, hogy egy asszonynak ki a szeretője, mire az asszony annyira megrémült, hogy mindent bevallott. Szanyi tréfásan oda szólt a feleségének, hogy itt van a példa rá, hogy meg lehet tudni, ha az asszony megcsalja az urát. Szanyiné azonban a férje legnagyobb meglepetésére megijedt és sirva beismerte, hogy szeretője volt a tüzesternék. — Ekkor ismét összevessztek s az asszony újra hazaköltözött, de rövid időre megint kibékültek.

— A szerelmem nem tud kihátni, én megbocsátottam neki — mondja zokogva Szanyi József s percekig sir, úgy hogy a tárgyalás megakad.

Mikor lecsillapodott, az elnök kérdésére kijelentette, hogy öngyilkosságra sem vette rá feleségét, sőt többször lebeszélte és meg is akádlvoztta öngyilkossági kísérletét. Többször emlegette a feleségem. — Vallja Szanyi — hogy öngyilkos lesz, de én nem adtam rá semmit, mert azt gondoltam, hogy hamis macska nem fogja meg az egeret. Házasságom nem volt boldog azóta, noha van egy 11 éves fiunk is.

ANGOL GYAPJU MELLÉNYEK
FRANK EDÉNÉL

A halál éjszakáján

Elmondja ezután, hogy május 24-én délután kis fiával együtt kiment a tanyára, ott haltak és csak hajnalban indultak vissza. Reggel 7 órakor értek haza; a háza előtt esőddület volt s mikor megtudta, hogy felesége revolverlövés következtében meghalt, eldült. A revolver, amit a halott mellett találtak, az övé volt, ő vette a kutyák elleni védekezésül és többször használta is. Mivel azonban tudott felesége öngyilkossági tervéről, nem tartotta a lakásban, hanem a kocsiszinben lévő federes kocsi deszkája alatt. Hogy miként került a revolver feleségéhez, azt nem tudja.

Arra sem tud magyarázatot adni, hogy a fegyver závarzatán talált morzsák miért azonosak azzal, ami az ő zsebében volt.

Elnök: A feleség szobájának kilincset miért vitte ki magával a tanyára s miért volt ott az ágy alatti? Szanyi: A szobakulcs elveszett s hogy a feleségem magára tudja zánni az ajtót, én pedig reggel bemehessek, anélkül, hogy fölkeltem, ezért vittem ki. — Beszélte magának a felesége öngyilkosságról? — Többször beszélt, 1923-ban, amikor egy barátja jelekasztotta magát, mondta, hogy ő is öngyilkos lesz. — Tudott bánni a felesége a fegyverrel? — Tudott, mert egyszer a tanyán, amikor hiába hívott a faluba, felkapta a vadászfegyveremet és düdében belélt a pládonba. — Mit gondolt, ki ölte meg a feleségét, ha nem maga volt? — Volt haragosa? Szanyi zokogva felel: — Nem volt annak senki, nem gyilkolta azt meg senki. Én ártatlan vagyok, esküszöm az Istenre!

A bíróság ezután megkezdte a tanú kihallgatásokat.

Az anyós vallomása vele házasságáról

Sárkány Mártonné, Szanyi anyósát hallgatták ki elsőnek, miután kijelentette, hogy vallomást ohajt tenni. A lányomat Szanyi elcsábította — mondta Sárkányné. En többször mondtam, hogy ne kerülgesse a házunk táját, nekünk nincs 95 köbös földünk hozományba. Mikor a baj megtörtént, nekem kellett közbelőnni, hogy Szanyi elvegye a lányomat. Házasságunk nem volt holdog, az ura ütötte-verte, úgy hogy a leányom többször visszajött azzal, hogy nem bírja ki az életet az ura mellett. A legelső elővetelekor beadtuk a válópert és megindítottuk a gyermektartási pert is, de később Szanyi anyának közbenjárására kibékültek. 1922-ben, József napkor Szanyi tisztogatta a vadászfegyverét, megtöltötte és a csövét felesége felé tartotta, úgy hogy a lányom megijedt, hogy le akarja lötni s átszalasztotta hozzánk a

kis fiát, hogy segítünk rajta. Egy másik alkalommal az utcai ablakon keresztül ugrott ki, az ura úgy megrverte. A gyilkosság előtt két nappal megjelent a házunk előtt Szanyi ásóval a vállán s azt mondta az udvaron lévő lányomnak:

— Már csak rövid ideig élsz! Végzek veled!

Elnök: Iól emlékszik ezekre a szavakra?

Sárkányné: Ilyen szavakat nem egykönnyen felejt el az ember! Öngyilkosságról csak egyszer beszélt a lányom, amikor azt mondta, hogy közösen elhadtrozták az urával az öngyilkosságot, de nem haitották végre a gyermekekre való tekintettel.

A halál felledezése

A lánya halálát ő fedezte fel. Szanyiné reggelként már 5—6 órakor kinn szokott volt lenni az udvaron, de akkor még 7 órakor sem látta. (A két ház szemben van egymással.) Átment a veje házához, de nem tudott bemenni a lakásba, erre bemászott.

— A lányom — mondta Sárkányné — ott feküdt az ágyon, a szája tele voltattal. Rémültem visszamásztam és kiabálni kezdtem a szomszédok után, majd elszaladtam a község házára Darabos főbíróért. A főbíró bemászott az ablakon; ő mondta meg aztán, hogy a lányom szája nem voltattal, hanem talékkal van tele és hogy halott. A halott ágynál a földön feküdt a revolver.

Az elnök szembeszéli Sárkányné Szanyival, aki felindulva mondja:

— Nem igaz, amit mond! Ok rontották meg az életemet!

Sárkányné a szembeszítés után is megmaradt vallomása mellett. Megesküszte a védő indítványára felfüggesztették.

Az orvosszakértők a halál okáról

Horváth Artur dr. törvényszéki orvosszakértő a boncolás adatait ismertette. Szanyiné holttestén sem a seb körül, sem a kezén nem volt füstnyom s így valószínűen az, hogy a lövés közélről történt. Azt, hogy öngyilkosság, vagy gyilkosság történt-e, nem lehet biztosan megállapítani.

Fekete Péter dr. írásgorvos vizsgálta meg a lövőt, a holttestet s annak helyzetét írta le. A revolver závarzatán volt morzsákat ő fedezte fel s figyelmeztette rá a csendőőket.

Darabos József községi főbíró előadta, hogy neki jelentették először Szanyiné halálát. Amikor Szanyi megtudta, hogy felesége halott, nagyon sirt.

Varga Antal bihamagybajomi bankigazgató azt vallotta, hogy Szanyiné panaszkodott neki, hogy az ura el akarja tenni láb alól. Azt állította, hogy az ura csak azért ejtette teherbe, hogy elhajtassa a magzatot és helyen szultion.

A vádolt gyermekeit

hallgattak ki ezután. Szanyi Kató elmondta, hogy az apját nagyon szerette, az is őt, de 1923-ban megromlott köztük a viszony mert ő az anyja panaszkodására levelet írt az apjának s figyelmeztette, hogy jobban bánják az anyját. Ekkor az apja megharagudott rá.

A délutáni tárgyaláson legifjabb Szanyi József, a vádolt 11 éves fia tett vallomást. A gyilkosság éjszakáján a tanyán együtt aludt az apjával, aki nem hagyta el a szobát. Mikor reggel hazafelé haitottak, az egyik dülönton egy olyan termélt és ruhát asszonyt láttak közeledni, mint az édesanyja. Az apja erre nagyon megijedt s a gyepőt is majdnem kieltette a kezéből.

Az elnök kérdésére, hogy nem tűnt-e fel ez neki, a fiú kijelentette, hogy ő inkább nevetni akart, hogy az apja megijedt. Elmondta ezután, hogy egyik cselédük, Fésztis Mártonné azt mondta neki Nemes Józsefné jelenlétében, hogy

— Rossz ember a maga édesapja, József! Láttam akkor éjszaka, amikor jött vissza a tanyára, de amikor meglátott, levágódott a lucernásba!

Oroszlán védjegyű ingek
legolcsóbban Wernernél.

Sodorjon JANINA papirt!

Nemes Józsefné kijelentette, hogy nem igaz, hogy ezt Fésüsé a gyermek előtt mondta volna, de máskor tényleg tett ilyen kijelentést.

Szanyi mentőtanul

A szembesítés alkalmával Fésüs Mártonné tagadta, hogy ő bármikor is mondott volna hasonló dolgot. A gazdám egész éjjel ki volt a tanyán — mondta —: ezt tudom, mert egész éjjel mostam, később dagasztottam és halottam a gazda horkolását a belső szobában.

Fésüs Márton bérbes a pítvarban aludt. Ha a gazda ki akart menni, csak a pítvaron keresztül latható voltna ki, de egész éjjel nem hagyta el a szobát.

Veres János csendőrtörzsmester és Szombathy János tiszthelvettes a nyomozásról vallottak. A tiszthelvettes elmondta, hogy a lárászorvos figyelmeztette őket a zárdzaton volt morzsára; megvizsgálták a gazda zsebet s abban hasonló morzsa volt. Nemesné mondta neki, hogy Fésüsától halottam, hogy a gazda ölte meg a feleségét. Kihallgatta Fésüsnt, de az már akkor tagadta, hogy ezt mondta volna.

A tiszthelvettes vallomása egy újabb körülményre hívta fel a figyelmet. Elmondta, hogy a szomszédok tanúsága szerint a Szanylák teheneit reggel 4 órakor mindig az asszony szokta kiengedni a kapun. A gyilkosságot csak reggel 8 órakor vették észre, de a teheneket ennek ellenére kiengedték a szokott időben. A szomszédok szerint idősb Szanyi József, a vádlott apja engedte ki a teheneket.

Mivel az a gyanu merült fel, hogy ha tényleg gyilkosságot történt, arról idősb Szanyi József is tudott, mert tudta, hogy a menyne nem engedheti ki a teheneket s ezért — amit máskor sohasem tett — ő végezte el ezt a munkát, a bíróság az ügyész indítványára elrendelte a bizonyításnak illen irányú kikészítést és a tárgyalást február 25-re elnapolta.

A jugoszlávai magyarok küzdelme a választásokon

Szabadkáról jelentik: A közeledő jugoszláv választásokra minden párt serényen folytatja előkészületeit. A szabadkai kerületben kilenc párt nyújtotta be jelölő listáját. Közöttük a Magyar Párt is, melynek listavezetője Várady Imre dr. ügyvéd. A jelentések szerint a komoly küzdelem három párt, a radikális, a magyar és a demokráta-párt között fog eldőlni. A Magyar Párt és a radikálisok rendelkeznek a kerületben a legnagyobb tömeggel.

Vasárnap alakult meg Szabadkán a Magyar Radikális Klub, melynek célja a kormányzó párttal való együttműködés révén a magyarság legális kivánságait a teljesüléshez közelebb hozni.

Néhány nap előtt letartóztaták Varga János földművest, a Magyar Párt baljai leültjét, mert lakásán állítólag parasztpárti röpiratot találtak. Varga Jánost most szabadon bocsátották, de egyuttal rendőri felügyelet alá helyezték. Varga Jánosnak napok óta háromszor jelentkezni kell a hatóságoknál. Deák Leó dr., a zombori kerület listavezetője közbenjárás mellett, hogy Vargát oldják fel a rendőri felügyelet alól, mert lkolmány értelmében képviselőjelöltet mozgást szabadságában gátolni tilos. Másrészt semmiféle ok nem áll fenn, amely a rendelkezést indokolná. Eddig még ez irányban döntés nem történt.

Érdekes az egyes törvényszékeknek a Radics-párttal szemben elfoglalt álláspontja. A szabadkai törvényszék nem fogadta el a Radics-párt listáját, a napvikiindai viszont igen. A zágrábi törvényszék csak formai okokból utasította vissza a parasztpárti listát és bizonyos, hogy a hiányok kiküszöbölése után aprotálla.

Francia nyakkendőök
Frank Edénél

Friss liba-aprólök
2000 kor. kilója.
Hirsch Samunál
Simonffy-utca 27.

Ujabb antant-jegyzék a rajnai zóna ügyében

Berlin, január 26. A birodalmi kancellárnak ma délelőtt újabb kollektiv szövetségesközti jegyzéket nyújtották át az északrajnvidéki zóna kiűritésének kérdéséről. Az angol nagykövet kijelentette, hogy ez az újabb kollektiv jegyzék válasz a január 6-iki német jegyzékre s a német kormánynek még rövidesen egy harmadik kameritő tartalmu jegyzéket fognak átvujtatni.

A birodalmi kancellár hangsúlyozta, hogy a birodalmi kormány ebben a rendkívül fontos ügyben nem várt még egy ideiglenes jegyzéket, hanem abban a feltevésben volt, hogy megkapja azt a végleges jegyzéket, amellyel meg akarják indokolni, hogy az északrajnai zónát miért nem ürítették ki. Még egyszer annak a sürgős kívánságának adott kifejezést, hogy végre vessenek véget a mostani függő helyzetnek.

Az orosz-japán szerződés

Moszkva, január 26. Az orosz-japán szerződés legfontosabb kikötései a következők:

A szerződés a konzulátusi és diplomáciai kapcsolatok teljes felújítását teremt meg. Azokat a konvenciókat és szerződéseket, amelyeket Oroszország Japánnal 1917 novemberében kötött, kivéve a portsmuthi szerződést és a halasztási konvenciót, külön revízió alá bocsátják. A szerződés a tengeri hajózási egyezmény megkötéséről is gondoskodik. A szerződés megállapítja azt a kölcsönös szándékot, hogy a két szerződő fél barátságban óhajt lenni és hogy a közhatalokban vagy az állam által anagyi támogatásban részesített szervezeteknél alkalmazásban lévő személyzetet elmozdítják hivatalukból, mivel ezek a személyek védelmet nyernének akár a szövetség uniója, akár Japán számára.

Thurn Karoly gróf utazása, viszontagságai és nyomora bukovinától Debrecenig

A hajduzobozslói rendőrség a napokban egy rongyos ruhájú, foglalkozás nélküli embert vett őrizetbe, aki a kihallgatás folyamán Weinstock Móricnak nevezte magát és azt mondta, hogy román megszállt területről jött és munkát keres. A rendőrségnek nagyon gyanus volt az állítólagos Weinstock Móric, aki semmiféle igazoló írást sem tudott felmutatni. A további nyomozás megejtése végeti átadták a debreceni rendőrségnek s itt Tóth Gyula dr. rendőrkapitány hallgatta ki. A magyarul kissé törve beszélő ember egyszerre hibátlan német kiejtéssel megszólalt:

— Kapitány ur, ne kérdezzon tovább, én nem vagyok Weinstock Móric, az én nevem Thurn Károly gróf

Részletesen elbeszélte aztán, hogy a háboru után Bécsből, ahol családjával élt, egy Bukovinában lakó dugszadag rokonához ment és állandóan ott tartózkodott. A dugszadag rokon azonban egy évvel ezelőtt meghalt, birtokait a román állam lefoglalta, neki pedig el kellett hagynia Romániát.

Egy darabig vonaton utazott, de Kolozsvárról elfogyott a pénze és azóta gyalogosan, napszámos-munkából tenegőve igyekezett Bécs felé, rokonaihoz. Elmondta még, hogy rokonságban van az osztrák arisztokrácia majdnem minden tagjával és

közveti rokona a híres Thurn-Taxis hercegi családnak is.

A debreceni rendőrségen a teljesen lerongyolódott és kiéhezett grófit ápolás alá vették és viselethő ruhával látták el. A rendőrség távirát uton megkereste a bécsi rendőrséget, lépjenek érintkezésbe Thurn Károly gróf rokonával, hogy a grófit vitessék Bécsbe. Egy levelet elküldött a rendőrség Thurn Károly gróf mostohaapjának, a lengyelországi Kattovichan lakó Dobruczky grófnak, akitől ma délelőtt már válasz is érkezett. A katonai levél teljes egészében igazolta Thurn Károly grófnak a debreceni rendőrségen tett vallomását. A szerencsétlen sorsot ért gróf a rendőrségen maradt addig, amíg Bécsben lakó rokonaitól az értesítés megérkezett.

Öngyilkos lett egy református pap a menyasszonya ablaka alatt

Megrázó szerelmi tragédia hírének jelentik a megszállott Felvidékről. A nyitrai megyei Soók községben Takács Ferenc református lelkész menyasszonya, Csernyánszky Róna ablaka alatt szíven lötte magát. A tragikus eset részletei a következők:

Mintegy tíz évi ismeretség után feleségül akarta venni Takács Csernyánszky tehets gazda leányát. A fiu szülei elengedték a házasságot és nem vették jónéven, hogy fiuk feleségül akarja a parasztagzda leányát. A fiatalok hűen kitartottak egymás mellett, úgy hogy a fiu szüleinek ellenállását sikerült megtorlónik. De ekkor más oldalról támadt akadály a fiatalok elé. A leány szüleinek jobban tetszett Piros Ferenc soóki dugszadag gazda fia, aki szintén feleségül kérte a leányt és oda ígérték neki.

Takács a tragédia estején néhány cigányt vett maga mellé és menyasszonya ablaka alatt éjjeli zenét adott. Utóljára elhuzatta „Kittelék a holttestet az udvarra” kezdetű nótát, majd megparancsolta a cigányoknak, hogy távozzanak. Ezután elővette revolverét és szíven lötte magát. A lövés zárlára a leány kinyitotta ablakát és kiétkintett. A szerencsétlen fiatalember utolsó erejét összeszedve, ezt kiáltotta a leány felé:

— Ne legyen egy nyugodt perced,

forduljon a lelkismeret mindig, amíg a halála hergettél, hogy gazdag lehess!

— **Harc a fogyasztási szövetségek és hatóságok üzemeik túlfengésé ellen.** Mint ismeretes, a debreceni kereskedelmi és ipari érdekközpontok szövetségébe tömörültek, hogy a fogyasztási szövetségekkel, hatóságokkal és alkalmi elárúsítások túlfengésének megszüntetésével az egész közgazdasági élet a háboru előtti rendes mederbe térítsék vissza. A szövetség elhatározta, hogy akciójába bevonja a vidék összes ipari és kereskedelmi érdekközpontjait, azokkal Budanesten nagyvillású tart s az érdeket minisztereket küldöttségileg megkeresi. A nagygyűlést a szövetség legutóbbi ülése február hó 25-ére tervezte, most azonban március közepére halasztotta. Az előlélekés ugyanis részt vett az OMKE legutóbbi választmányi ülésén, ahol részletesen előeresztette a szövetség munka értvét. Az OMKE előlékésze az előterjesztést nagy örömmel fogadta, meg is ígerte támogatását, de kérte, hogy a nagyvillású az OMKE március közepén tartandó jubileumi ünnepélyével egyidőben tartásuk meg, amit a szövetség előre ké szégesen meg is ígért. A szövetség akciójához úgy vidéki egyesületek, mint a gazdasági élet fővárosi vezérértérei mind nagyobb számban jelentik be csatlakozásukat.

— **Az idő.** A meteorológiai intézet jelen i: Hazánkban a Dunántul egyes helyein gyenge havazás volt. Különb a ködös fagyos idő egyre tart. Prognózis: Lényeges változás nem várható.

KALAPOK divatformában
100 ezer kor. Wernernél.

Betiltották a palesztinai külügyminiszter romániai előadásait

Kolozsvár, január 26. Gritta Ovidiu rendőrprefektus közölte az erdélyi zsidó nemzeti szövetség vezetőségével, hogy Szokolov Nahum palesztinai külügyminiszternek, a cionista világ-szervezet elnökének kolozsvári ünnepeles fogadtatásait, valamint tervezett előadásait betiltja. A rendőrprefektus közölte azt is, hogy a határszáll városokban, Temesváron és Aradon sem tarthat előadásokat. A betiltás oka, mint értesítünk, az, hogy a hatóságok elejét akarják venni az esetleges antiszemita megnyilvánulásoknak.

A 76 éves zsidó politikus már Bukarestben is beteg volt és így a betiltás miatt valószínűleg elhagyja Romániát. Kolozsvárról fogadta a sajtó képviselőit és csak az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség választmányi ülésén vett részt. Szokolov Nahum két órás beszédet tartott az újságírók előtt. Összefoglalást tett a zsidó, az ir és az örmény népek között és azt mondta, hogy volt idő, amikor az irék és az örmények is szétszóródva étek a földön és elfelejtették nyelvüket, mégis visszazerezték országukat.

HIREK

— **Hajdu Imre emlékezete.** A debreceni Keereskedelmi Csarnok választmányja tegnap délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyet egészen Hajdu Imre, a Csarnok elhunyt ügyvezető elnöke emlékének szentelt. Kermhofler József kincstári főtanácsos elnök megnyitó szavai után Hegedűs Jenő dr. aelnök tartotta meg emlékbeszédét Hajdu Imre fölött, méltatva azokat a soha el nem múló érdemeket, amelyeket Hajdu Imre a Kereskedelmi Csarnok felvirágoztatása körül szerzett és kogyetes szavakkal emlékeztet meg az elhunyt ügyvezető elnök egyéniségéről, nemes emberi kvalitásairól, amelyekkel mindenki szeretett és becűlése a kiérdemelte. Hódványára kimondta a választmány hogy minden év január 22-én Hajdu Imre elhalálozásának évfordulóján, tízmillió koronának megfelelő összeg kamatait fogja kiosztani később megindozandó jótékony céokra. Az emlékbeszéd után, amely mély hatást gyakorolt a választmány tagjaira, Szántó Győző köszönetet mondott a családnak a Csarnoknak az elhunyt emlékének megőrzéséért.

— **A presbitérium ülése.** A debreceni református egyház a hó 27-én. kedden délután 3 órakor az egyház tanácsstermében presbitérium gyűlést tart, melynek fontosabb tárgyai: Az újonnan választott elemi iskolai tanítók és tanítónők beiktatása. Kalmar Ignác és Szécsényi István tanítópróbierek nyuga omha vonulása folytán a következő pót-presbiterek behívása Jóna István lemondása folytán a következő pót-prer behívása. Márk Endre lemondása gazdasági bizottság elnöki tisztéről. Kolozsvári Kiss László lelké z köszönet levele lekésői állására történt meghívásáért. Espe-rek az egyházmezei közgyűlés leghagyásától feltételezetten megérősítij Nagy István lelkészi belmisszió lelkézi állásában. Nagy István város belmissziói lelkész közönség levele meghívásáért. Török Péter és társainak felelőzése a városi belmissziói lelkézi állást létesítő határozati ellen. Kiss Ferenc egyetemi tanár és lelkézi kar indítvány a leánykálvinnam segítségévele iránt. A felső leánynevelő intézet igazgató-tanácsának java lata az iskolai és másodikk felére tandíj és internátusi díj megállapítása iránt. Jelentés a narvesere egyházközség megalakulásáról.

— **Miniszeri elismerés.** Csapó László városi néptanárok, aki igen agilis aenőke a Keletmagyarországi Baromfienyészők Egyesületének elismérés levelet kapott Mavor János ügyvezető miniszteről. A földművelésügyi miniszter az országos baromfienyészők és a baromfienyészők ág jóvédelmezőségének fokozása körül szerzett érdemeiért elismerését és díszinté köszönetet fejezi ki Csapó László iránt.

— A zsidó gimnázium bálja. A zsidó reálgimnázium tavára február 4-én, szombán este 10 órakor nagysikerűnek ígérkező táncestélyt rendeznek az Arany Bika disztermében. A rendező bizottság nagy munkát fejt ki, hogy a bál éjszakát minél kedvezőbb és finomabb mulatsággá tegye. A bál iránt nemcsak Debrecen előkelő társadalmá érdeklődik, hanem a vidékről és a fővárosból is számos levélbeli megkeresés érkezik a vizalmi bizottsághoz. Jegyek a Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében kaphatók.

— Tűz a világlítási vállalat telepén. Vasárnap reggel 7 órakor eddig még ki nem derített okból kigyulladt a városi világlítási vállalat telepén lévő gépház teteje. A gyorsan kivonult tűzoltók elejét vették a tűz terjedésének, úgy, hogy mindössze egy négyzetméternyi égett le a tetőről, a kátehat jelentéktelen. A vizsgálat megindult.

— Jókai ünnepek a Felvidéken. Pozsonyból jelentik: A halhatatlan magyar regényírónak Jókai Mórnak halálának 100-ik évfordulóját a megszállott egész Felvidéken impozáns módon készülnek megünnepelni. Ezeket a sorozatos ünnepéseket Komárom város közönsége kezdte meg február 18-án a költő születésének évfordulóján. Ezt fogja követni a kassai Rákóczi irodalmi társaság, továbbá az eperjesi Széchényi-kör a pozsonyi Toldi-kör, az ungvári magyar irodalmi társaság, a máramaroszi Szilvási István-kör s a Felvidéken több más nagyobb városában működő magyar irodalmi, művészeti és köznevelődési társaság.

— Szántó Győző újabb gyászja. A köztisztviselőben álló Szántó Győző debreceni gyáros családját újabb csapás érte. Anig néhány napja, hogy veje, Hajdu Imre elhunyt feleségének, Szántó Győzőnek fivérére, György Hugó a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. ügyvezető igazgatója. 51 éves korában hosszú betegség után Budapesten meghalt. A meghaló utó utó pályafutását Debrecenben kezdte, majd felkerült a fővárosba, ahol az ország legelső szénvállalatánál gyakornokoról kiváló tehetsége által a legmagasabb polgári vétsé fel a most elhunyt dr. Chorin Ferennek, a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. elnökének, évtizedekig titkára volt.

— Az olcsó műfogak. Braun Mihály ékszerész Piac-utca 30. szám alatt lévő üzletében ma délelőtt egy 20—22 éves asszony 20 darab műfogat kint megvételére. Az ékszerész meg is vette a műfogakat darabonként 10000 koronáért. Később alaposan megvizsgálta a fogakat és megállapította, hogy az ő szekőből jömezek platinából vannak és így a fogak értéke több millió korona. Gyamus lett neki a dolgot és a műfogakat beszovalgaltatta a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy nem lopott műfogakat adott-e el az ékszerésznek a fiatal asszony.

— Statisztika a népek intelligenciájáról. A Princetoni egyetem életlen intézetének egyik tanára a new-yorki tudományos akadémiának egy tanulmányt nyújtott be amelyben az egyes fajokat intelligenciájuk szerint osztályozza. 116,000 egyéven végzett megfigyelésekből állította össze a sok idővel rendelkezéző tudós ezt a statisztikát. A világháborúban résztvevő nemzetek katonái szolgáltattak vizsgálati anyagot. Megvizsgálta nyolcan ezer amerikai, tizenkétezer más nemzetbeli és huszonháromezer német. Sorrend szerint az eredmény a következő: Első helyen áll Anglia, mint a világ legintelligensebb népe, aztán követhetnek: a skótok, a hollandok, a németek, az amerikaiak, a dánok, a kanadaiak, a svédek, a norvégok, a belgák az irek, az osztrákok, a törökök. A sorrendet a görögök, az oroszok, az olaszok, a lengyelek és végül az amerikai nézerek zárják be. A franciákat és a magyarokat a tudós professzor ur kifejezte a statisztika

kból. Innen a távolból nem bírhatjuk el, hogy szándékosan-e vagy véletlenül. A végső konkluziója az, hogy az északi fajok intelligenciában fölművelte a déli fekvésű országok népeit.

— A hálás vendég. Weisz Ignác né Vörösmarty-utca 11. szám alatt lakó asszony ma délelőtt panaszt tett a rendőrségen, hogy az elmúlt éjszaka egy Serdül Imre nevű 22 éves fiatal ember, akinek éjszakára szállást adott, elvitt 10 millió korona értékű ruhajelműjét. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Mennyi vámot kell fizetni az új vámterület alapján? Hogyan kell vámolni? Ezek a kérdések azok melyek a magyar közgazdasági társadalom várakozó izgalommal néz, de érthető ez az izgalom, mert az új vámterület és vámterület és mind-ezek végrehajtási utasítása és kiegészítő rendelete csak újabb labirintust jelent, melynek utvezetőjében naponta kell tévevegnie Mindezek áttekinést és a laikus közönség részére magyarázatot igényelnek, mely könyv alakban most jelent meg Az új autonóm vámterület címmel, végrehajtási utasítással és teljes heti rendszeres áruhástrommal dr. Sautb Károly m. kir. pénzügyminiszteri titkár összeállításában és részletes magyarázatával. E mű gyakorlati szempontból készült, áttekinthető módon, mely nem tartalmaz elvont jogi tételeket, hanem a vámelméletet magát, mit a kereskedő számára érthetően, amit az érdekel, hogy mely tarifaszám alá kell áruját sorozni, mennyi vámot kell fizetnie és hogyan kell vámolni. A vas-kos 412 oldalas kötet ára 360,000 K. Kapható Hegedűs és Sándor r. könyvkereskedésében, a főposta mellett. Telefon 54.

— Megölte az anyósát egy szakajtó liszt utalt. Kaposvárról jelentik: Háró közönségben ifjabb Peterdi Jánosné észre vette, hogy anyósa, öz. Peterdi Jánosné 70 éves öregasszony a palástjáról egy szakajtó lisztet eszt el azzal a szándékkal, hogy pálinkára becsereje a fiatalasszonyt olyan dühbe jött, hogy a kezében lévő baltaival négy csapást mért az anyósa fejére; az öregasszony hamarosan kizenevedett, Peterdiné erre eldugta a balta s felármázta a szomszédokat, hogy távollétében valaki akonverte anyósát. A csendőrtök azonnal megindították a nyomozást, amelynek során a fiatalasszony négy éves fiacskája rávalított anyjára. Elmondta, hogy édesanyja hogyan verte agyon öreganyját és megmutatta az eldugott véres balta

— Foglár, aki egy rabbal megakart gyilkoltatni a főszovalgábrot. Belgrádból jelentik: Radovics János székely szolgabiroási foglárja ellenséges viszonyban áll a főszovalgábróval. A foglár elhatározta, hogy megöli a főszovalgábrót tervét azonban nem merté maga végrehajtani, hanem az az ölete támadt, hogy a keze alatt levő foglyok valamelyikével ölet meg Dragacsevics főszovalgábrót. Egy gyilkosság miatt letartóztatott foglyot vezetett elő, átadta neki revolvert és megparancsolta, hogy azzal löje le a főszovalgábrót. Ez be is tört a főbíró szobájában, aki azonban lefogyszerve támadóitát és annak valómása alapján rögtön letartóztatta a foglár

— Művészeti képeket előnyös áron készít Berzékli műterme Piac-u. 38. — Párisi gumilüzek, estélyi melltartó különlegességek Goidtsen Karolinánál, Miklós-u. 5. — Nézze meg Jancsó butoráruházt Színházjárárnál, csak ott fogja beszerezni butorait, hencserelt, bőr és salongarnitúráit.

— Villamos újdonságok. Iviámpapótlók kirakatok világlítására, glimlámplák éjjeli világlításra, kirakateklámmak, napfényzők minden ruhaszámra. Mindennemű villamos berendezések legolcsóbban Fazekasnál, Piac 43. Telefon 5—67.

— Préz kárpitosnái. Hatvan-utca 41 sz. Raktáron mindenféle kárpitos munkák olcsón.

— Lusztig műszialos Deák Ferenc-utca 10. műbutorokban. Üzleti berendezésben legolcsóbb.

— Debreczenszky kárpitos Halköz. Raktáron mindenféle kárpitos munkák nagy választékban.

— Cserépkályhák raktáron. Atrakást, javítást vállal Krisch Károly kályhásmester, Piac-utca 89. Telefon 12—18.

— TUKÖRGYARTÁS, üveg csiszolás, régi tűkrök újítása Szilvási Sipkovits Béla Szilvá-utca 14—15. Telefon 356.

== SZÍNHÁZ ==

MUSORI

KEDD: *Marica grófnő*, Bérletszünet. SZERDA: *Marica grófnő*, B) bérlet. CSÜTÖRTÖK: *Marica grófnő*, C) bérlet. PÉNTEK: *Marica grófnő*, D) bérlet. SZOMBAT: *Marica grófnő*, Bérletszünet.

KÖZGAZDASÁG

Egy aranykorona (a dollár hivatalos közepártolyamán számítva 14.666-33 papirkorona

Ellanyhult az értéktőzsde irányzata

Ma jegyezték először a népszövevetségi kölcsönt

Budapest, január 26.

Az értéktőzsdén megnyitás után tartott volt az irányzat. Később külföldi vásárlások hírére kissé kedvezőbb lett a piac hangulata s a vásárlások átmenetileg meg is javították kissé az irányzatot, de amikor a külföldi vásárlásokat elintézték, annak ellenére, hogy Bécsben is kedvező volt az üzlet, lemorzsolódtak kissé az árfolyamok, úgy hogy a zárlat előtt a legtöbb érték néhány ezer koronával olcsóbb volt, mint reggel. A népszövevetségi kölcsönt, amelynek jegyzését nemrégiben határozták el, hivatalosan ma jegyezték először a tőzsdén. A hivatalos árfolyázon alighanem mint magyar királyi államadossági kölcsön fog szerepelni és ma egy dollár névértékre számítva, 61,500—62,000 koronás árfolyamon fordult elő.

Az utótőzsdén

a forgalom majdnem teljesen megállt. A bécsi tőzsde gyengülő irányzata itt is árukínálatot váltott ki, mivel azonban a spekuláció teljes tartózkodással viselkedett, az árfolyamokban nagyobb gyengülés nem következett be. Tájékoztató árfolyamok:

- Angol-Magyar 37,5—38, Magyar Hittel 474—475, Leszámitoló Bank 65,5—66, Osztrák Hittel 117—116, Keresk. Bank 1102, Ált. Takarékt. 126, Pesti Hazai 3015, Első Budapesti Gőz 138, Ált. Köszén 3275—3300, Salgó 541—542, Urikányi 985—990, Athenaeum 86, Pallas 85, Fegyver 950—960, Ganz-Dan. 3060—3070, Ganz-Vill. 1350—1360, Rima 148, Nasic 2025, Bur 200—210, Nova 208, Trösz 152, Magyar Cukor 2375—2385, Georgia 365—366, Cinner 31, Phöbus 89, Rézvényösör 358, Goldberger 145, Karton 90, Bóni 66, Német Mezőg. 180—182, Östermelő 215.

A Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaártolyamokról

- Amsterdam 29,985—29,135, Hollandi forint 28,685—28,935, Belgrád 1176—1182, Dinár 1156—1176, Bukarest, leu 376—378, Brüsszel 3679—3697, Belga frank 3649—3677, Kohenhága 12,840—12,910, Dán korona 12,640—12,770, Krisztánia 11,020—11,080, Norvég korona 10,820—10,980, London 345,000—347,000, Angol font 344,000—347,000, Miláno 2956—2972, Lira 2936—2976.

A színházi iroda hírei:

Századik előadását éri meg „*Marica grófnő*”, ez a magyszerű világláger operett, a budapesti Király-színházban.

Viola Margit a Király-színház primadonnája, aki művé zetével és mindenki elragadó bájos egyéniségével egy csapra hódította meg Debrecen kényes műizlésű közönségét, egész héten folytatja vendégzenélését a minden eddigi sikert felülmúló „*Marica grófnő*” világláger operetben.

Mozkőszínházak:

- APOLLO, 2 sláger egyszerre, 1. *Duster Keaton a tőzsdén*, burleszk 5 felvonásban, 2. *Béke völgye*, dráma, VIQSZINHÁZ, Csak felnőtteknek! 2. Paramont-atrakeló, 1. *Asszonyok királynője*, míliomások életének hü tükre Bébe Daniéssal, 2. *Brolway csilága*, regényes dráma Lilian Ghis és Richard Bartelmessel. Jön: Becsületes gazember Petrovichal, Szép asszony élet, halál Moszkujine és Lissenkoval.

- New-York 71,910—72,290, Dollár 71,660—72,040, Páris, francia frank 3887—3907, Prága 2145—2153, Cseh korona 2121—2141, Zürich 13,885—13,936, Svájci frank 13,785—13,925, Bécs, osztrák korona 101,35—101,85, Berlin 17,100—17,190, Márka 16,900—17,050, Szófia 514—516, Leva 509—515, Stockholm 19,365—19,475, Svéd korona 19,115—19,265, Varsó 13,845—13,915, Lengyel zloty 13,745—13,885.

Nemeslémárak

Ezüst egykoronás 6150—6350, két-koronás 12300—12700, forintos 16500—17000, ötkoronás 31500—32500 szinezüst 1500—1550, szmaran 40—49500 arany huszkoronás 315—316000, platina 210—220000 korona.

Zürichi zárlat

Páris 28, London 2486, New-York 518, Brüsszel 26,50, Milánó 21,27,50, Hollandia 208,80, Berlin 123 háromnyolcad, Bécs 0,00073 Szófia 3,75, Prága 15,45, Varsó 100, BUDAPEST 0,0072, Bukarest 2,75, Belgrád 8,45.

5000 koronával drágult a rozs

A terménytőzsdén kezdetben az irányzat tartott volt, zárlatkor azonban elgyengült. A vételkedv mindvégig rendkívül tartózkodónak mutatkozott, mivel a tőzsde közönsége még nem tájékozódott a gabonám fel-függesztés várható hatásáról. Az amerikai piacokon is tartott irányzatot és mérsékelt áremelkedéseket jelentettek. Az argentinai búzát ma olcsóbban ajánlották, mint a múlt hét végén és pedig 329 shillinggel tonnáként bis Triest, ezen az áru a budapesti malmok szombaton délután mintegy 250 vagont kötöttek le. A budapesti tőzsdén a forgalom csak zárlatkor fejlődött ki, és mintegy 20—25 vagon, főként tiszavidéki buza cserélt gazdát átlag a szombati árnívón. A rozs valánivel szilárdabb s mintegy 10 vagon kelt el belőle 500—505,000 koronás áron budapesti paritásban. Minőség szerinti rozsot 510,000 koronával adtak el.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 610—612,5, egyéb 607,5—610, 78 kilós tiszavidéki buza 620—625, egyéb 617,5—622,5, rozs 500—505, takarmányárpa 400—420, sórárpa 490—515.

A Margit-fürdőbe az összes villamos vonalakon ingyen utazhat oda és vissza, a jegyek átszállásra is érvényesek. Minden villamos kalauznál gőz- vagy kádfürdő-jegyek 10,000 koronáért kaphatók.

körpá 252,5, köles 280—289, zab 420—430 tengeri, 310—315.

A ferencvárosi marhavásárra ma 213 darab vágómarhát hajtottak fel. Elkelt ökrök legjobb minőségű 14500—18500, kivételesen 19—19500, közepes 9000—14000, gyengébb 6500—8500, bika jobb minőségű 13—16000, kivételesen 16500—17000, gyengébb 8500—12500, tehén jobb minőségű 13—15500, kivételesen 16—16500, gyengébb 6500—12500, kicsontozni való marha 4000—6000, növendékmarha 6500—13500, koronáért kilogramonként. A kisebb felhajtás következtében az új élt bicské megszűnt, és a valamivel lényegesen irányzat mellett az árak kilogramonként körülbelül 1000 koronával emelkedtek.

A ferencvárosi sertésvásárra 2700 darab sertést hajtottak fel. Eladtak elősúlyban kilogramonként könnyű sertést 19—21.000, középsőt 21—23.000, nehéz sertést 21—23.000 koronáért. Az irányzat vonatott.

**Mindenkit érdeklő
olcsó árak!**

Bőrerős sárga vászon K 12,900
Kalengye sifon, míg a készlet tart „ 16,400
Női ingek „ 39,300
Kreton I. minőség „ 17,900
Deláinak „ 16,850
Női egész kötények, meglepő olcsóság „ 33,800
Leány és fiú kötények „ 14,300
Leányka ruhák K 15,750-től

**Kertész Jenő
PIAC-UTCA 19.**

Mindenki meggyőződhet egy próbavásárlással áralm olcsóságáról.

**ERNSZT JÓZSEF
FASZOBRAZ**

DEBRECEN, SZÉCHENYI-U. 42.
Készít művészi kizimben, szolid árakon, mindennemű iparművészeti tárgyakat, fali kereteket, faszobrokat, kandallóberkeket, kárpitokat.

Vizvezeték munkálatokat
készít szakember
Gyenes, Arany János-u. 27.
Telefon 937.

**Árverés a
vasutállomáson.**

Debreczen Állomás kiadási raktárában i. évi január 29-én délelőtt 9 órakor árverés tartatik, mely alkalommal eladásra kerül: 2 kocsi barnaszén, 1 kocsi tűzifa, továbbá pamut-áru, kocsikenőcs, hengerolaj csomagolópapír, va áru, üveges ragacs, kárpitypapír lemez stb.

Debreczen, 1925. január hó 26.

Németh,
raktárfőnök.

„ELEKTRA“

villamosági és erőátviteli vállalat
Debreczen, Hatvan-utca 2.
Telefon 895.
Vállalja önálló áramfejlesztő telepek építését, tervezését, kábelvezetést, gyárak, lakások villamos világítását, csengő és telefon berendezését, valamint az e szakmába tartozó javításokat a legújabb technika árak mellett. Előrendő szakmunkások. Készségvetés díjtalan.

**Minden kereskedőnek és
Iparvállalatnak fontos!**
**Most jelent meg
Az új autonom vámtarifa
végrehajtási utasítás és teljes
betűsoros árajlatstommal.**

Szerkesztette:

Dr. STAUB KÁROLY
pü tiszar.

A vastos 412 oldalas mű
ára K 360,000.—

Kapitató:

Hegedüs és Sándor rt.
könyvkereskedésében, a főposta mellett.
Telefon 54.

Vizvezetési és bádogos munkát
szakszerűen készít, kedvező fizetési
feltételek mellett
Fülöp, Csapó-u. 3.
Telefon 917.

**Patkány- és
egérirtó**

biztosan oléképes, hatásáig
szabadalmazva. — Háziállatokra nem
veszélyes! Nagyon olcsón kapható
STERN festéküzletében
PIAC-UTCA 10., Bikával szemben.
Saját érdekében győződjön meg
mindenképp róla.

Autófuvarozást
vállal téli bundával helyben és vidékre
Vértessy, Szepességi-u. 20.
Telefon éjjel, nappal 934.
Autóeladásra olcsó megbízásaim vannak.

Jókai-émlékkönyv
RAKOSI JENŐ előszavával
Szerkesztette: **Körös Henrik.**

**Jókai-ünnepségek
vezérkönyve.**

FŐBB CIKKEI:

Herczeg Ferenc: Mese-Komárom.
Sziklay János: Jókai a mesemondó.
Sikabonyi Antal: A gyermek Jókai.
Móra István: Jókai a szabadságharcban.
Gárdonyi Albert: Jókai és a főváros.
Gyulai Agost: Jókai a mesemondó.
Zsigmond Ferenc: Jókai humora.
Pustér Jenő: Jókai mind drámairól.
Gaal Mózes: Jókai a nemzetnevelő.
Révai M. János: Jókai hatásának tükre.
Tábori Kornél: Jókai a külföldön.
Havas István: Prologus (vers).
H. Wlassics Gyula: Mondt mesét.
Jókai (vers).
Körös Henrik: Jókai pályája (ünnepi beszéd).
Jókai Mór: Anna keserve (vers).
Jókai Mór: Régi dal, régi dal. (vers).
Jókai Mór: Melyiket a kilenc közül?
Szinte alkalmazta Sas Ede (egyfelvonásos szindarab).
Mikszáth Kálmán: Jókai Mór, a komáromi fiú, aki a világot hódította meg (verses életrajz).
Jókai Mór: A holt költő szerelme.
Melodráma Liszt Ferenc zenéjével.
A vers és költészet).
Jókai kalendárium.

Szép illusztrációkkal.
Jókai Mór, Jókai Mórné Laborfalvy Róza, A komáromi szülőház. A komáromi kollégium képe Jókai szobrának képe. stb.

A legszebb ünnepi ajándék.
Ára 42,000 korona.

Kapható:

Hegedüs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésében a főposta mellett

**19 ezer
KORONA
1 méter
Tisza schiffon
Benyáts Emil**
Főtéri üzletében (Tisza-palota)

Béautók
csukott és nyitott, nappal vagy éjjel
bármikor rendelhető
Debreceni Autoforgalmi rt.-nál
Hatvan-utca 53.
Telefon 728 vagy 15-12.

Telefon 4-12 Telefon 4-12
**Olcsó libahus
30.000 K**
kilója. Kapható:
KORNHAUSER ADOLF
Simonffy-utca 5., kapuátjáró.
Telefon 4-12 Telefon 4-12

**Modern
Temetkezési
vállalat**
más vállalkozás miatt
olcsón
azonnal
eladó.
Felvilágosítást ad
Kertész Jenő
Debrecen, Plac-u. 19.

Hirdetmény.
Értesítjük az aut. orth. izr. hitközség tagjait, hogy pászka-sütődénket üzembe helyeztük és a pászka árusítását rövidesen megkezdjük. Ismételtten figyelmeztetjük a tagokat, hogy pászka-szükségletüket legkésőbb í hó 31-ig a Debreczeni Hitel-bankban (Széchenyi-u. 1. sz.) vagy a hitközségi irodában (Jozsef kir. herceg-u. 49. sz.) annál is inkább jegyeztessék elő, mert azok részere, kik e határidőt elmulasztják, a pászka árát 25% al dragábban fogjuk számítani.
Debrecen, 1925. január 26.
Az aut. orth. izr. hitközség előljárósága.

Kerékpárok
a legelőnyösebb fizetési feltételekkel **részletre** beszerezhetők **Szabó Lajos** műszerésznél Magos-utca 25. Nagy javító műhely.

Szeplő, PATTANÁS, májfolt
és egyéb arcbajalmak ellen, valamint ha
szép akar lenni?!
csak
Korzó „ÉVA“ arckenőcsőt es zappant használjon.
KALODONT, ODOL stb.
legelőnyösebben beszerezhető a
Korzó Drogueriában
Pac utca 42
FRANCIA parfümkülönlegességek beérkeztek.

ÉRTESÍTÉS.
**Uridivat szabó-
üzememet
áthelyeztem
Piac-u. 26. alá**
Passage, Gambinussal szemben
Morgenstern Manó.

Telefonok, villamos szerelési anyagok, izzók, dinamó huzalok gyári árban. **Földvári,** Debr. I. Elektrotechnikai gyár, Széchenyi-u. 55. Telefon 168.

Szörmekabátok
alakítását és bármilyen szücsmunkák elkészítését legelőnyösebben vállalja
ALTMANN SZÜCS
Miklós-utca 22. szám.
Kész és nyers árak nagy választékban.

PRIMA
Porosz kőszén
Darabos kőszén
Porosz kovácsszén
Száraz tűzifa
Fedéllemez, Oltott mész
szonali szállításra napi áron beszerezhető
BARTHA fa- és szén-telepén
Ispotály-utca 3/b. Telefon 785.

E heti könyvujdonságok:
Alapára
Kémeri Sándor: Anatole France sétéi 12.—
Jolland: Magyar—Angol szótár füzeve 82.— kötve 90.—
Szabó László: Jókai élete és művei 4.—
Szénes Béla: Husz egyfelvonásos 15.—
Ady Endre: Vér és arany. új kiad. 6.50
Maupassant: Parent ur 6.50
Dobosi Pécsi M.: Magyarok szimfónia 6.50
Simontsits: Küzdelem 10.—
Vautel: Önagsága nem akar gyereket 8.70
Magyar földrajzi évkönyv és zsebatlasz 1925. teljes ára 32600.—
Legújabb vasúti menetrend külf. csatlakozással 36000.—
1924. évi sport évkönyv illusztrációkkal 24000.—
Lázár: Sámson 16800.—
Jelenlegi szorzószám: 7000+8% lejár

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésében a főposta mellett. Telefon 54.
Könyvujdonságok mindennap érkeznek

Ruh és viszketőség ellen használjon Sapomoll sec. Kálmánt.

Fehér, szagtalan, fehérneműt nem piszkít. Főlerakat Laufer Miklós „Reménység” gyógyszerháza, Debreczen, Csapó-utca 22. szám.

ELADÓ a Kékmacskához címzett igen jó minőségű vendéglő. 1324

ELADÓLétai-ut 6. számú ház Vagon-szárnyát, 1 szoba, konyha, fűskamra, kut, gyümölcsösökert beköltözhető. 1324

ELADÓ jó férfi télikabát közép-temre. Árpád-tér 14. Baloghé. 1379

ELADÓ ház 300 négyzetgölg gyümölcsös-sel. Tócskerti. Tasnád-u. 4. sz. 1378

ELADÓ szép kis családi ház Kézvó-u. felől, beköltözhető. Értekezni Mester utca 16. 1377

ELADÓ német és régi latin könyvek teljes sorozatok. Darabos 44. 1376

3 ABLAK 160x70 nagyságban teljesen új eladó. Kollégiumi portánál. 1375

ELADÓ saját készítőművi hálók és egy rövid zongora. Homokkerti-utca 111. 1374

ELKÖLTÖZKÖDÉS végezt sűrűsén eladó jó karban levő, féregmentes 2 vasúgy, sodronybetéttel, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó, 1 asztal és 2 ruhaszekrény. Nyugati-utca 48. 1373

250 ke-os MÁZSA eladó sulyokkal együtt. Kézvó-u. 4. 1372

ÚJ homokfutó kocsik eladók Oláh Zsigmond kocsigyártónál. Rákóczi-utca 11. 1371

EGY nagy tükör, félmárvány asztalal eladó. József kir. herceg-u. 50. 1370

ELADÓ 1 fehér előszoba, 1 világos búkk-faháló, ebédlő-asztal, székek, csillárak, rézfűzőnyttartó. Bethlen-utca 13. d. u. 2-4-ig. 1369

ELADÓ 17 hold tanvásföld vetéssel, részben szőlő, gyümölcsös, kaszáló. Beresényi-utca 33. szám. 1368

ELADÓ nikerti szőlő azonnal elfoglalható lakással. Értekezni Piac-utca 72. Perger. 1367

ELADÓ ház, egy hold gyümölcsös-sel. Boldogfalvai-ker. Borsóval-utca 15. olcsón, vagy hasznosbörbe kiadó. 1366

EGY kékosztó vasuti bunda eladó. Veres-utca 23. 1365

NŐI téli és tavaszi kabát, férfi és női cipők, gyermekkosci, sapkák eladók. Darabos-u. 44. 1403

ONDÓDON. Veréb-dűlőben a 7. km-nél eladó 3-4 hold föld. Értekezni: Bathványi 17. Ügyvédi iroda. 1402

MANDEL JÓZSEF kárpitos. Miklós-u. 31. Kész árak raktáron, iavitásokal jutányosan készit. 1401

EGY modern tonolva teleháló, egy komplett ebédlő eladó. Pacsirta 27. 1399

ELADÓ ház beköltözhető lakással Homokkerti, Oláh Károly-utca 5. szám. Ugyanott egy asztal, spór és két oldal sós szalonna kisebb részletekben is eladó. 1363

ELADÓ egy jókarban levő Singer varrógép. Cím Beresényi-u. 19. 1361

SZENT ANNA 41. számú azonnal beköltözhető ház eladó. 1409

ELADÓ egy 1000 literes víztartó és egy hencserterítő. Cím a kiadóban. 1408

KERESLET

80-100 millió koronát vennék kölcsön hosszabb időre, esetleg buzái is. Fedezet ingatlan. Cím a kiadóban. 1098

10-15 MILLIÓT keresek kosztikamara. Cím a kiadóban. 1123

KVARTÉLYOS felvétetik. Varga-utca 28. airtó 2. 1205

HÁZVEZETŐNÖNEK, ki a gazdaság minden ágában jártas, esetleg cse-csemő mellé anvahelvettesnek ajánl-kozta. Jászvay Mikályné, Sóstóhegy, Hamza-birtok. 1231

KÜLÖN szobát keresek két felső gimnázistának élmezőse: Kálvin-tér közelében. Cím a kiadóban 727

KOVÁCS tanulók fizetéssel vagy benkesztra felvétetek. Nagy Gyula kocsigyártónál. Erzsébet-u. 17. 1342

TANULÓK kocsikovács és fénvező szakmában fizetéssel felvétetek: Neuländer kocsigyártóiban. 1243

EGY segéd és egy elarusító kisasszony kézműáru üzletbe felvétetik. Cím az Egyetértésnél. 1250

BEJÁRÓ takarító nő fizetéssel felvétetik. Hatvan-u. 53. I. em. 1278

MELYIK dvatkereskedő volna hajlandó helyben jól bevezetett elsőrangú angol és francia női szabóval szoros üzleti összeköttetésbe lépni. Ajánlatokat „Válalkozom” jellegre Független kiadóba. 1359

NÉMET kisasszony gyermekokhoz vagy házikisasszonynak falura ajánl-kozik. Leveleket „Német” jellegre a Független kiadóba. 1405

KÖZÉPISKOLÁSOK korrepetálását vállalja felelősség mellett orvostanhallgató. Cím a Független Újságnál. 1415

MUNKÁS fehérneműk varrást üzletbe jutányosan elvállalom. Cím az Egyetértésnél. 1354

A világhírű „Cormick” traktorok 3 vasu ekével felülmulhatatlanok! Kizárólagos képviselöle Ráhrner Sándornál DEBRECEN, PIAC-U. 43. TELEFON: 982. 000

Kölcsönöket árura, váltóra, ingatlanra folyósít, kosztpénzt betikamatra elfogad és ad Dr. Balázs Jenő bankház, Piac 89.

URILEÁNY középiskolával és szép irással pénztárnoknői alkalmazást keres. Cím az Egyetértésnél. 1353

FŐZNI tudó mindenek 4 tagu csalá-dhoz felvétetik. Kossuth-u. 73. 1351

ISMERETSEG hiányában kérem a pártfogást. Mindennemű női ruhát olcsón varrok, tisztviselő özvegye. Cím az Egyetértésnél. 1345

KISZOLGALÓNÖT felelősség mellett felvesz dohánváru. Cím az Egyet-értésnél. 1344

KOSÁRFONÁSHOZ értöt fűvezesszóm lakásonon feldogozására Kvitmer szőlőtelep Bellezeröl 253. sz. (Miké-perési-uton.) 1343

TISZTESSÉGEES házmesert keresek: Ljábakerti-utca 12. b. 1336

MEGBIZHATÓ tisztja mindenek keres gyermekmentelen házaspárt. Miklós-utca 41. szám. 1326

ELHANYVAGOLT üzleti könyvek rend-behozatalát és könyvelést vállal mér-legépes könyvelő. Cím Egyetértés kiadóban. 1323

FEHÉRNEMŰ varrást olcsón, szépen készitök. Ugyanott tanulóleány föl-vétetik. Csokonai-utca 34. korsz-t-értéket. 1390

HÁZMESTER felvétetik. Lakást adok takarításért. Antik szekrények el-adók. Széchenyi 18. 1327

KIFUTÓLEÁNY felvétetik Vass zsák-üzletében. Piac-utca 6. 1395

KÖNYVELŐ kisasszony, ki a kiszol-gálásban is jártas, felvétetik Csil-lag-u. 49. délből 12-1-ig jelenke-zés. 1411

SOFFÖR mechanikus állást keres: Szent Anna 49. 1410

Magasabb rangu tisztviselőkből alakult „T Ű Z” fűtőanyag kereskedelmi vállalat Piac utca 41. szám. Telefon: 353.

102,000.—, 108,000 koronáért szállitja házhoz mm.-ként a legkitűnőbb 7000-7500 kalóriás porosz kőszent. Állandóan raktáron tart kitűnő porosz kőszent, üzemi szent, bánya kőszent és mosott kővőcszsent, melyeknek mintája az irodában meglekinthető. Tisztviselőknök, fixfizetésű egyéneknek és egye-sületeknek kedvező fizetési feltételek.

GYAKORLATTAL bíró ápolónő privát beteghez ajánlkozik. Cím Egyet-értésnél. 1392

VEGYES

AJCUROZAS. „ülönhöz” szélesség-ben, endlízest, apilkolást jutányo-san végez Szilágyi. Széchenyi-u 1. 10738

MARADÉK csipkéből izléses terítő készitül Csapó-u. 35. 220

ÓRA, ékszer iavitást szakszerűen jóállással készit Szeiter. Bathvá-nyi-u. 13. 568

100 kg. CUKROT ADOK, ki egy szo-ba, konyhás lakást átad. Címét a Független kiadóba e hó 31-ig „Gyer-mektelen” jellegre. 1297

PÉNZKÖLCSÖNÖKET házra, földre és váltóra legelőnyösebben közvetit a Közvetitő Bank. Piac-utca 42. 805

BUTOROZOTT szoba 1-2 ur részé-re kiadó. Hunyadi-utca 17. 1115

SOFFÖRISKOLA gyakorlati és szel-lemi oktatással legsikeresebben Vértessy József autogarage. Szepességi utca 20. Bérautók állandóan meg-rendelhetők. Telefon 934. Különbözö típusu autók eladók. 961

FÉNYKÉPEK a legújomabb kivitel-ben Ruzicska Gyula műtermében ké-szülnek. Főter 32. 1154

KÜLÖNBEJÁRATU udvari 2 ágyvas szoba azonnal kiadó. Simonfy 16. Ljábakerti. 1189

MEGNYILT! Horváth Sándor „Elite” állaszterára és manikür szalonja: PIAZ 9. alatt udvarban. Bérletes vendégek régi bérlete érvényes. Piperecikkek lego-csöbbsen. 1181

HENTES- és mészáros üzlet jó for-galmu kiadó, vagy átadó. Széchenyi ut 14. 1235

SOFFÖRVIZSGÁRA szakszerűen elő-készit Kiss automotor és gémmű-hely sofföriskolája. Erzsébet-u. 20. Telefon 901. 1269

VILLAMOS UJDONSÁGOK. Ivlámpa-pótlók kirakatok világítására, glim-lámpák éjjeli világításra kirakat-reklámnak, napfényvédők min-den ruhaszín mappali fém szerinti meghatározására. Mindennemű vil-lamos berendezések legolcsöbbsen: Fazekasnál. Piac-u. 43. Telefonsz.: 5-67. 1355

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szo-lóban hatalember részére egy egy 1-re kiadó. József herceg 62. 1406

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butoro-zott udvari szoba kiadó, ugyanott szép ruhaszekrény eladó. Cím a ki-adóhivatalban. 1407

JÖVEDELMEZŐ üzlethez 40-50 millióval társat keresek Cím Fü-ggetlen kiadóban. 1414

NYAKKENDÖIT utlaakitják és iavit-lak a Szikra áruházban Piac-u 77. 1416

KÜLÖNBEJÁRATU udvari butorozott szoba Széchenyi-utcán kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1418

ÜZLETEM felit kiadom, esetleg betár-sulnok Cím a kiadóban. 1360

FODRÁSZHELYISÉG kiadó, azonnal beköltözhető a fűtőren. Értekezni: Hatvan-utca 22., irodában. 1352

JOBBA egy szobás, konyha, speizos la-kásomat átadom. Cím az Egyetértés-nél. 1350

KÉTSZOBÁS lakás, esetleg 3 szobát is sertéstartással bérbeadok. Had-házi-ut 19. 1349

EGY csinosan butorozott szoba kiadó. Darabos-utca 1. 1348

HATVAN-UTCAI KERTBEN 2 szobás. Lakásomat átadom 12 millióért. Cím Holló vendéglőben. Simonfy-utca 59. 1342

SERTÉST vágni megyek helyben, vi-dékre. József kir. hg.-u. 6. 1336

ELCSERÉLNEM 2 szoba, konyha la-kásomat hasonlóval a közelben. — Tompa Mihály-utca 4. 1330

JUTÁNYOSAN tanitök zongorát kot-tából és cikányosam. Cím: Gara-i-u. 15. hátul az udvarban. 1325

EGY szobás, konyhás, speizos lakás butorral vagy anélkül átadó. Kazin-czy-utca 2. 1316

ASZTALOS műhelynek megfelelő he-lyiséget keresek, magas bért fizetek. Cím Bocskai-tér 4. Szekeres. 1328

CSINOSAN butorozott utcai szoba 1-2 férfi vagy nő részére kiadó: Liba-ker-utca 9. 1389

EGY butorozott szoba kiadó. Aitó-utca 26., udvarban jobbra. 1388

CSINOSAN butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó. Rákóczi-utca 62. 1386

BUTOROZOTT szoba egy vagy két személynek kiadó. Cím az Egyet-értésnél. 1387

KIADÓ két személynek butorozott szoba, elő ással: Városház trafik. Piac-utca. 1384

EGYSZOBÁS, konyhás lakás, szőlő-vel Csapókertben azonnal kiadó. Ér-tekezni lehet: Szent Anna-utca 29. Donogán. 1388

VÉNUSZ Kozmetikai Intézet eltávolit hámszálakat arc, mell és karról. Szep lökőnőcs kapható: Széchenyi-utca 16. 8881

FÜTŐREN egy ügyes szabász nő izléssel, elsőrendű francia munkához azonnal felvétetik, esetleg társnak. Cím az Egyetértés kiadóban. 1398

ASZTALOSSÁGHOZ társat keresek szakismeretséggel bíró előnyben. — Cím az Egyetértésnél. 1390

UTCAI butorozott szoba, gazdasági udvar azonnal kiadó. Kut-utca 102. 1394

BUTOROZOTT szoba uriember részé-re 1-re kiadó. Péterffy 14. 1393

EGY Singer varrógép bérbe kiadó Cím a kiadóban. 1392

CSINOSAN butorozott utcai szoba ki-adó. Hortobágyi-u. 1. első altó. 1400

SZÉP butorozott szoba egy-két szo-ló urnak kiadó. Darabos-u. 7. 1364

MENEKÜLT ÓRAS szakszerűen, me-g lepő olcsón vállal iavitásokat. Rákóczi-u. 26. 1360

Lapkihordó asszony felvétetik a Debreczeni Független Újság kiadóhivatalában.